

גבולות היחידה: ספר שמואל א' פרק י"ח, כ"ל'

נושא היחידה: חתונת דוד עם מיכל

מספר שיעורים: 1

כתבה: יעל גרוסברג

כללי:

שאל עוין את דוד, ולאחר שניסה כמה פעמים להורגו, הוא מנסה בעזרת הבטחה לדוד כי יתחתן עם בתו מיכל- לגרום לו למות. דוד מצליח במשימה, ואף מעבר לכך, ומתחתן עם מיכל.

פתיחה:

המורה יתלה על הלוח שלושה דפים (מצורף בהרחבות):

1. ציור של חנית

2. המילה 1000

3. ציור של נסיכה ועליה המספר 2.

המורה יסביר כי שלושת הציורים האלה מסמלים את הניסיונות של שאול לפגוע בדוד. בשיעור הקודם למדנו על השניים הראשונים - ניזכר יחד מה הם. באופן זה, יערוך המורה חזרה על הנלמד בשיעור הקודם- ראשית: מדוע שאול מנסה לפגוע בדוד?

מתוך קנאה ושנאה לדוד, בעקבות הצלחתו בקרב מול גוליית ושירת הנשים שהיללו את דוד. מה היו ניסיונות הפגיעה של שאול בדוד? (מתחת לכל ציור יכתוב המורה את רצון שאול, ומתחת לכך ימתח חץ ויכתוב את התוצאה.)

1. הטלת החנית על דוד תוך כדי נגינתו

התוצאה- דוד מסתובב בהשגחת ה' וניצל.

2. מינוי דוד כשר אלף הנמצא בראש המלחמה כדי שימות

התוצאה- דוד מצליח מאוד בכל מעשיו וה' אתו.

בלימוד היום, נראה שני ניסיונות נוספים של שאול לפגוע בדוד, ששניהם קשורים לנסיכות- בנותיו של שאול.

לימוד הפסוקים:

3. קריאת פס' י"ז-י"ט

שאל מציע לדוד לקחת את בתו מרב לאישה. מדוע הוא מציע זאת? ניזכר בהבטחה של שאול למי שינצח את גוליית הפלישתי – יקבל את בת המלך לאישה (וכן יקבל עושר מהמלך, ומשפחתו תהיה פטורה ממסים ומעבודות למלכות).

התנאי שאומר כעת שאול לדוד: תילחם במלחמות, ואז תזכה בבתי מיכל.

מה המטרה של שאול? שדוד ייהרג ע"י הפלישתים- "אל תהי ידי בו ותהי בו יד פלשתים".

אנו זוכרים כי בת המלך הובטחה לדוד, בלי שום תנאים נוספים. אולם נראה את תגובת דוד :
"מי אנוכי ומי חיי... כי אהיה חתן למלך"- ענווה! לא תחושת "מגיע ליי" וגאוה, אלא ההיפך-
אינני ראוי להיות חתן למלך.

← יש להוסיף מידה זו לפלקט עליו כתבנו עד כה את המידות הטובות של דוד.
אולם מה קרה לאחר שהגיע הזמן שבו דוד היה אמור להינשא למרב? היא ניתנה למישהו אחר-
עדריאל המחולתי.

4. קריאת פס' כ'-כ"א

מיכל אוהבת את דוד ורוצה להתחתן אתו.
"וישר הדבר בעיניו"- הרעיון ישר, טוב בעיני שאול.
מדוע? אנו רואים זאת בפסוק הבא :
"ותהי לו למוקש".

המורה ישאל: מהו מוקש? מוקש = תקלה. שם זה משמש כיום לפצצה המוחבאת מתחת לפני
האדמה. חיילי האויב לא רואים, אך כאשר הם דורכים במקום- הם מתפוצצים.
גם כאן- שאול מוצא דרך נסתרת לגרום לדוד לתקלה כדי שימות. נראה כיצד.

שלב א' :

קריאת פס' כ"ב-כ"ד

המורה יקרא את פסוק כ"ב בשקט, וישאל את התלמידים : מדוע קראתי כך? איזו מילה בפסוק
מרמזת כך? "בלט" = בשקט.

המורה יסביר : בשלב הראשון, שאול שולח את עבדיו שידברו בשקט (בלט = בשקט, בחשאי)
שירצה להתחתן עם בת המלך.

להמחשת הפסוק - נקרא לתלמיד ונציג את הצעת העבדים למלך. המורה יהיה העבד שיציע
בשקט לדוד לשאת את בת המלך, והתלמיד יצטרך לענות את תגובת דוד : "הנקלה בעיניכם
התחתן במלך ואנוכי איש רש ונקלה"- הנקלה = דבר קל בעיניכם שאתחתן עם המלך? אני לא
ראוי. אני אדם פשוט ועני.

אנו רואים פה שוב ענווה עצומה של דוד, למרות שהוא ניצח במלחמה, הצליח בכל דרכיו ואך
נמשח למלך.

שלב ב' :

קריאת פס' כ"ה

שאול מבהיר כי דוד אינו צריך לשלם כסף כדי להתחתן עם בת המלך, אלא התשלום שונה : עליו
להביא 100 עורלות פלישתים.
המטרה של שאול : דוד ייפול בקרב וימות.

← למורה : אין צורך להיכנס לתיאור מעמיק למה הכוונה ב-100 עורלות - גם מצד הצניעות וגם
מצד הדחייה הטבעית של הילדים אל מול זה. מספיק להסביר כי עורלה היא המקום שבו נעשית
הברית (ליהודי כמובן). הבאת העורלה היא הוכחה כי דוד הרג את הפלישתי.

התוצאה :

קריאת פס' כ"ו-כ"ט

דוד שומע את דברי שאול, "ולא מלאו הימים" - רש"י: הוא אינו ממתין עד שהזמן המוקצב לו נגמר, אלא יוצא מהר (זריזות).
הוא הורג 200 פלישתים, ולא רק 100 כפי שנאמר לו, ומביא את עורלותיהם לשאול.
התוצאה:

1. דוד מתחתן עם מיכל.
2. שאול עוד יותר ירא מדוד ועוד יותר שונא אותו.

פס' ל'

מצודת דוד: בכל פעם שהגיעו פלישתים לפשוט על ישראל כדי לקחת שלל, דוד פגע בהם יותר מכל הלוחמים האחרים. שכל = מלשון שכל, עשה זאת בחכמה.
"וייקר שמו מאד" - שמו של דוד מתייקר, נעשה חשוב בעיני עם ישראל.

סיכום וסיום:

שאול שונא את דוד, ומנסה לפגוע בו בדרכים שונות.
למדנו כי גם בעזרת בנותיו- מירב ומיכל, ניסה שאול לפגוע בדוד, אך ללא הצלחה.
(ניתן לשאול את התלמידים חידת התמצאות- היכן עוד במקרא מצינו סיפור דומה על סיפור נישואין של דמות מרכזית שבו מעורבות שתי אחיות? בנישואי יעקב לרחל וללאה.)

לסיכום פרק זה, ניתן לבקש מהתלמידים לכתוב דף יומן המתאר את אחת מההתרחשויות שלמדנו, מנקודת מבט מעניינת (שומר בארמון המלך, אחד מלוחמי דוד, ילד קטן בארמון, דוד, שאול, יהונתן, מירב או מיכל).
במהלך הכתיבה, יש לזכור את ענוותנותו של דוד שאינו רואה בשאול אויב.

הצעות להמחשה:

חידות - מאפשר חזרה על השיעור הקודם בנסיונות שאול לפגוע בדוד, וכן זיכרון ויזואלי לאירועים.
כתיבה יוצרת - להמחשת הסיטואציות השונות, השגחת ה' ומעלותיו של דוד.

מסרים והפנמה:

- א. ענוותנותו של דוד- למרות שהיה "מגיע לו", הוא מרגיש "מי אני" ושהוא אינו ראוי להתחתן עם בת המלך.
- ב. השגחת ה'- אנו רואים מכל אשר קרה לדוד, כי הקב"ה היה עמו והשגיח עליו לבל יאונה לו כל רע, ובמקום זאת להיפך- בכל מעשיו הוא הצליח

הרחבות:

1. תמונות לחידות -
חנית ונסיכה:

